

slige Forhold, som man langt lettere kommer i Eidskab over, naar de kun staae i en uklar og taaget Skikkelse, inden man har prøvet dem. Men jeg vil tilføie, at naar Kirkecommissionen skulde blive nedsat, kan jeg — jeg gjentager blot her, hvad jeg tidligere har sagt — ikke see rettere, end at netop Opgaven for den maa være at see at faae Kløften udfyldt, og jeg kan paa ingen Maade erkjende, at dette skulde betragtes som en Umulighed. Det er ganske vist, at der ogsaa der vil komme meget modstridende Anskuelser tilstede, og det kan være, at der paa enkelte Punkter kan blive Uovereensstemmelse, som ikke kunne løses; men jeg kan ikke skjønne, hvad Grund der skulde være til at frygte for, at det ikke skulde lykkes ved en saadan Commission, naar den blev nogenlunde heldig sammensat, at bringe det dertil, at der kunde komme en Afgjørelse af flere af de vigtige Spørgsmaal, som nu staae paa Dagsordenen. Vi kunne dog ikke vente eller ville, at vi enten paa dette Gebeet eller paa andre Gebeter, hvorpaa vi bestinde os, skulde faae en endelig, fuldstændig Løsning strax. Vi maae nøies med at gjøre Skridt frem derimod, men vi kunne ikke gjøre disse, medmindre vi gaae til dem i den Forudsætning, at det er muligt at komme videre frem uden nogen aldeles afgjort, uopløselig Conflict.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg skal villig indrømme, at betydelige Ændringer ere foretagne i Lovudkastet af det andet Thing, tildeels af en indgribende Natur. Jeg kan ikke undre mig over, at flere af Medlemmerne her i Salen have haft deres Betænklichkeiten; jeg har ogsaa haft mine og har allerede udtalt dem i det andet Thing. Smidder tid kan jeg ikke nægte, at jo mere jeg har overveiet Sagen, desto mere ere mine Betænklichkeiten astagne, og jeg kan ikke være saa ganske enig med nogle af de ærede Talere, som have haft Ordet, i, at det Uble, som er sendt os tilbage fra Landstinget, skulde være saa suurt, eller at det Lovforslag, som nu foreligger, skulde være noget ganske Andet end og af en heelt forskjellig Natur fra det oprindelige. Det er jo, naar et Forlig bliver sluttet, kun altfor ofte Tilfældet, at man er tilbøjelig til at heste

sine Dine paa de Indrømmelser, som man maa gjøre, saa man derover kan komme til at glemme det Betydelige, som enten vindes eller bevarer. Jeg troer, at dette maaskee noget kan finde sin Anvendelse her. Her er jo ganske vist ikke Tale om Noget, som er vundet, men det forekommer mig dog, at her kan være Tale om Noget, som virkelig er blevet bevaret. Lovforslaget er udgaaet fra en Trang, som rører sig i Folkekirken; denne Trang forekommer mig endnu paa en ret syldestgjørende Maade at kunne blive tilfredsstillt. Lovforslaget er endvidere udgaaet fra den Tanke, at en vis Frihed, som ikke tidligere havde fundet Sted i Folkekirken, skulde indrømmes dens Medlemmer, og at denne Frihed skulde være som en Løstestang til Bækkelse og Befordring af det kirkelige Liv. Denne Frihed, Samsundsfrigheden og Valgfriheden, er ikke udvisket; Tanken er endnu klart at læse ud af Lovforslaget, saa jeg troer at kunne have Ret, naar jeg sagde, at noget Betydeligt endnu var blevet bevaret. Det kan jo ikke nægtes, at forsaavidt har Lovden faaet en anden Charakter, som den er bleven bemyndigende. Det lille Ord „kan“ er i Begyndelsen sat ind istedetfor det andet lille, men betydningsfulde Ord „vil“. Jeg maa dog her gjøre opmærksom paa, at en udelukkende Ret heller ikke fandtes i det oprindelige Lovudkast; der var jo nemlig udtrykkeligt i § 3 reserveret, at Kredsen i Forbindelse med vedkommende Præst, som den maatte puste, skulde have ansøgt om og erholdt kongelig Stadfæstelse. Det maatte jo saaledes afhænge af Hans Majestæt Kongen, om han af en eller anden Grund vilde give eller nægte Stadfæstelsen, men nu er ganske vist Sagen rykket et Skridt videre frem, idet der er givet vedkommende Kirkeminister en bestemt Bemyndigelse til at undersøge alle i Betragtning kommende Omstændigheder, og derefter enten fraraade eller tilraade Hans Majestæt at give den ansøgte Tilladelse. Lovden har saaledes — det kan ikke nægtes — i den Retning modtaget en bestemt Udvidelse, men naar der nu har været yttret stor Betænklichkeit navnlig med Hensyn til de første Ord: „Hvor dertil viser sig Trang,“ saaledes at endog ogsaa et Ændringsforslag i den Henseende er blevet stillet, da forekommer det mig dog at